

In this research the following educational communicative strategies of forming the foreign language competence of a future primary school teachers are offered: productive strategies (speaking: poems presentation, drama work and writing: comics, newspapers and pedagogical alphabet), strategies for reading and listening skills improvement, interactive strategies (situational speaking, modelling of communicative situation, role-plays, professional games, theatre performance), intermediary strategies (translation, retelling, writing essays).

Keywords: *educational strategies, foreign language competence, the future teacher, foreign language, teaching strategies implementation.*

УДК 37.371:81

Біда О. А., Кучай Т. П., Кучай О. В.

ВПРОВАДЖЕННЯ АНГЛОМОВНОЇ ОСВІТИ У ПОЧАТКОВУ ШКОЛУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Поступове впровадження раннього навчання однієї з іноземних мов у початкових класах – одна з характерних рис сучасної загальноосвітньої школи. Метою статті є розгляд теоретичних засад впровадження англomовної освіти у початкову школу в сучасній Україні. Розкрито виховну мету навчання іноземної мови. Виокремлено практичну мету навчання іноземної мови в початковій школі. Розвивальна мета навчання іноземної мови передбачає розвиток та удосконалення психічних процесів і здібностей учнів, що розкрито у статті.

Накреслено завдання вчителя початкової ланки, яке полягає в тому, щоб створити умови практичного опанування мови для кожного учня, вибрати такі методи навчання, які б дозволили кожному учневі проявити свою активність, свою творчість; активізувати пізнавальну діяльність учня в процесі вивчення іноземної мови.

Ключові слова: *англomовна освіта, початкова школа, сучасна Україна, завдання вчителя початкової ланки, виховна мета навчання іноземної мови, практична мета навчання іноземної мови, розвивальна мета навчання іноземної мови, вивчення іноземної мови.*

На сучасному етапі головними напрямками мовної освіти є поліпшення й поширення практики вивчення мов упродовж усього життя людини, підвищення ефективності мовної освіти, створення сприятливих умов для вивчення іноземних мов, залучення інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у навчальний процес школи, зокрема і початкової [1, с. 343-349].

Поступове впровадження раннього навчання однієї з іноземних мов у початкових класах – одна з характерних рис сучасної загальноосвітньої школи.

Практична мета навчання іноземної мови в початковій школі полягає в тому, щоб закласти основи володіння іноземною мовою у молодших школярів, тобто сформувані початки фонетичних, лексичних, граматичних та орфографічних навичок та вмінь аудіювання, говоріння, читання та письма в межах програмних вимог.

Курс навчання іноземної мови в початковій школі складається з двох етапів – підготовчого (1-й рік навчання) та основного (2-4 роки навчання). Перший рік навчання – це спеціальний пропедевтичний курс, метою якого є підготовка до засвоєння основного курсу [2].

Організацію навчання іноземних мов розглядали такі дослідники І. Л. Бім, Н. Ф. Бориско, Н. В. Борисова, Н. І. Верещагіна, Н. Д. Гальскова, Н. І. Гез, Н. О. Горлова, Л. Я. Зеня, Н. Ф. Коряковцева, С. С. Кунанбаєва, Н. В. Майер, С. Ю. Ніколаєва, Ю. І. Пассов, О. О. Паршикова, Г. В. Рогова, В. В. Сафонова, О. М. Соловова, П. В. Сисосєв, В. В. Черниш, А. М. Щукін та інші.

Формування ринку праці в Україні, її інтеграція в світовий економічний простір супроводжується зростанням конкуренції між професіоналами високої кваліфікації. У такі жорсткі умови й потрапляє сучасна молодь, яка прагне здобути хорошу професію відразу після закінчення навчання, мріє про швидкі професійні досягнення, матеріалізовані в зовнішніх атрибутах успішної людини, й при цьому не бажає повною мірою працювати над собою, підвищувати свій особистісний і професійний рівень, розвивати необхідні для обраної професії професійно важливі якості [3, с. 555–565]. Такі протиріччя й визначають актуальність проблеми дослідження – впровадження англomовної освіти вже з початкової школи в сучасній Україні.

Метою статті є розгляд теоретичних засад впровадження англomовної освіти у початкову

школу в сучасній Україні.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано такі методи дослідження: теоретичні (аналіз філософської, педагогічної, психологічної літератури), що дає змогу обґрунтувати вихідні положення дослідження; інтерпретаційно-аналітичний метод, на основі якого вивчаються джерела із застосуванням синтезу, аналізу, систематизації та узагальнення.

Як зазначає Бойко Галина Олегівна [4], інтерналізація навчання, що відбувається сьогодні в Європі, спонукає педагогів до об'єднання не лише з метою вироблення спільних стандартів вищої освіти, зумовлених Болонським процесом, але й визначення єдиних цілей організації навчання особистості в інтересах розбудови глобального громадянського суспільства на засадах загальнолюдських демократичних цінностей [5, с. 2-3].

На методологічному рівні у Концепції 12-річної школи (1999) визначено мету і функції початкової освіти, яка, зберігаючи наступність із дошкіллям, забезпечує подальше становлення особистості дитини, її інтелектуальний, фізичний, соціальний розвиток. Пріоритетними у початкових класах є загальнознавчі, розвивальні, виховні й оздоровчі функції. Характерними для початкової школи є практична спрямованість змісту, інтеграції знань, що дає змогу краще брати до уваги визначальну особливість молодших школярів – цілісність сприймання й освоєння навколишньої дійсності [6, с. 91]. Збагачення змісту сучасної початкової освіти має на меті формування творчої особистості як умови і результату повноцінного процесу навчання. Провідним його принципом є гуманітаризація змісту на всіх рівнях освіти як вияв нового мислення світового співтовариства щодо глобальних проблем розвитку людства. Його реалізація передбачає передусім особливу увагу до внутрішнього світу людини, найбільше сприяння всіх її здібностей, фізичних і моральних якостей. Початкова школа повинна бути багатомовною. Мета вивчення нерідких мов-передусім опанування умінь та навичок спілкування.

У визначенні змісту освіти початкової школи важливу роль відіграє диференційований підхід як обов'язковий принцип її функціонування. Він забезпечується різними шляхами залежно від типу школи та рівнів готовності дітей до навчання і може виявлятися в тому, що одних й тих же цілей початкової школи досягають на різному матеріалі [4].

Виховна мета навчання іноземної мови – формування позитивних особистісних якостей та рис характеру учнів дає їм змогу комфортно почуватися в іншомовному середовищі. Так, на уроках іноземної мови у початковій школі вчитель має виховувати в учнів толерантність, відкритість, готовність до спілкування, повагу до народу, мову якого вивчають, та його культури, позитивне ставлення до іноземної мови як елементу культури народу і засобу передавання її іншим, почуття патріотизму – любові до своєї Батьківщини, що пов'язано з усвідомленням власної національної ідентичності й готовністю представляти українську національну культуру у діалозі культур, доброзичливість, привітність, ввічливість, увагу та повагу до співрозмовника як складові культури спілкування. У процесі навчання іноземної мови учням прищеплюють естетичні та художні смаки, виховують загальнолюдські моральні цінності: доброту, гуманність, чуйність, порядність, старанність, волю, дисциплінованість у праці.

Освіта, виховання і розвиток учнів на уроках іноземної мови у початковій школі забезпечуються шляхом добору навчального матеріалу (текстів для читання/аудіювання, мовленнєвих зразків, наочності, ситуацій спілкування); організацією навчального процесу – постановкою проблемних завдань, застосуванням сучасних методів та прийомів навчання, створенням атмосфери, в якій учні почувалися б вільними висловлювати свої думки і почуття, погляди і оцінки щодо запропонованих тем спілкування. Цілі навчання іноземних мов конкретизовано у проміжних цілях на всіх етапах шкільного курсу, їх уточнення залежить також від специфіки навчального закладу (школа, гімназія, ліцей, коледж, дитячий центр дозвілля) [7].

Розвивальна мета навчання іноземної мови передбачає розвиток та удосконалення таких психічних процесів і здібностей учнів: а) мовленнєвих здібностей учнів (гнучкість артикуляційного апарату, фонематичний (інтонаційний) слух, здатність до імітації, мовний здогад, логічне викладення думок, відчуття мови та стилю тощо); б) психічних процесів, пов'язаних із мовленнєвою діяльністю (обсяг довготривалої та оперативної пам'яті, увага, уява, операції мислення); в) інтелектуальних здібностей учня (уміння здійснювати проблемно-пошукову діяльність, переносити знання, навички, уміння перекладати з рідної мови на іноземну мову з одних видів мовленнєвої діяльності на інші, з відомих (відпрацьованих) ситуацій спілкування у нові; уміння проводити аналогії, класифікації, узагальнення); г) соціальних здібностей учнів, тобто

здатності й готовності учнів до спілкування на міжкультурному рівні (вміння долати почуття страху та невпевненості при зустрічі з чужим, незвичним; вміння бачити спільні риси, які об'єднують усіх людей, та специфічні національні особливості, толерантно ставитись до культурних цінностей інших країн, відповідно до них самостійно планувати свої мовленнєві дії); д) навчальної мотивації школярів через усвідомлення актуальності й престижу вивчення іноземної мови, важливості навчальної діяльності, через позитивні емоції, різноманітні активні методи і прийоми навчання, використання проблемних питань і завдань, створення комунікативних ситуацій, цікавий навчальний матеріал та його новизну, можливість застосування знань, набутих раніше [7].

Завдання вчителя початкової ланки полягає в тому, щоб створити умови практичного опанування мови для кожного учня, вибрати такі методи навчання, які б дозволили кожному учневі проявити свою активність, свою творчість та активізувати пізнавальну діяльність учня в процесі вивчення іноземної мови [8].

Висновки і перспективи подальших наукових досліджень з означеної проблеми. Сучасність впевнено вимагає упровадження раннього навчання однієї з іноземних мов у початкових класах, що є одною з характерних рис сучасної початкової школи.

Здійснено розгляд теоретичних засад упровадження англomовної освіти у початкову школу в сучасній Україні.

Розкрито виховну мету навчання іноземної мови. Виокремлено практичну мету навчання іноземної мови в початковій школі. Розвивальна мета навчання іноземної мови передбачає розвиток та удосконалення виокремлених у статті психічних процесів і здібностей учнів.

Накреслено завдання вчителя початкової ланки, яке полягає в тому, щоб створити умови практичного опанування мови для кожного учня, вибрати такі методи навчання, які б дозволили кожному учневі проявити свою активність, свою творчість; активізувати пізнавальну діяльність учня в процесі вивчення іноземної мови.

Перспективи подальших наукових досліджень з означеної проблеми полягатимуть у розкритті ефективних інноваційних підходів до викладання іноземної мови у початковій школі, які ґрунтуються на творчому підході, допомагають повністю розкрити потенціал учнів і сприяють розвитку та самовдосконаленню навчально-комунікативного процесу.

Використана література:

1. Корсун Г. О. Шляхи підвищення якості викладання англійської мови професійного спрямування в технічних університетах України. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2015. № 2. С. 343-349.
2. Організація та забезпечення процесу навчання іноземної мови в середніх навчальних закладах. URL: http://bookwu.net/book_metodika_1127/9_tema-7-organizaciya-ta-zabezpechennya-procesu-navchannya-inozemno-movi-v-serednih-navchalnih-zakladah
3. Кулаков Р. С. Професійне самовизначення особистості: критерії та показники її сформованості в ранній юності. *Проблеми сучасної психології*. Збірник наукових праць. Київ: ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. 2010. Випуск 8. С. 555-565.
4. Бойко Г. О. Тенденції розвитку сучасної початкової освіти (український та міжнародний аспект) URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=10&ved=2ahUKewifp6b0utriAhUH_SoKHS5NDTAQFjAJegQICBAC&url=http%3A%2F%2Fpedagogy.lnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2017%2F05%2F3-%25D1%2581%25D1%2582%25D0%25B0%25D1%2582%25D1%2582%25D1%258F.docx&usq=AOvVaw3H7uwJqN0odV-oL74R-4w3
5. Кошманова Т. Проблеми сучасної філософії освіти в Україні у контексті конструктивізму. *Педагогічна освіта в Україні і Польщі: реалії та перспективи*: збірник наукових праць / за ред. Д. Герцюка і Р. Кухи. Львів: ВЦ Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка; "Триада плюс", 2008. 348 с.
6. Роман С. В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: навчальний посібник. Київ: Ленвіт, 2005. 208 с.
7. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та ін. Київ: ВЦ "Академія", 2010. 328 с.
8. Яковлева Т. В. Використання інноваційних технологій при вивчанні англійської мови URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/21519/

References:

1. Korsun H. O. Shlyakhy pidvyshchennya yakosti vykladannya anhliyskoyi movy profesiynoho spryamuvannya v tekhnichnykh universytetakh Ukrainy. *Pedahohichni nauky: teoriya, istoriya, innovatsiyni tekhnolohiyi*. 2015. № 2. S. 343-349

2. Orhanizatsiya ta zabezpechennya protsesu navchannya inozemnoyi movy v serednikh navchalnykh zakladakh. URL: http://bookwu.net/book_metodika_1127/9_tema-7-organizaciya-ta-zabezpechennya-procesu-navchannya-inozemno-movi-v-serednih-navchalnih-zakladah
3. Kulakov R.S. Profesiynе samovyznachennya osobystosti:kryteriyy ta pokaznyky viyi sformovanosti v ranniy yunosti. *Problemy suchasnoyi psykholohiyi*. Zbirnyk naukovykh prats. Kyiv : PNU imeni Ivana Ohiyenka, Instytutu psykholohiyi im. H. S. Kostyuka APN Ukrayiny. 2010. Vypusk 8. S. 555-565
4. Boyko H. O. Tendentsiyi rozvytku suchasnoyi pochatkovoyi osvity (ukrayinskyy ta mizhnarodnyy aspekt) [Trends in the Development of Modern Elementary Education (Ukrainian and International Aspects)]URL: <https://www.google.com/url?sa3>
5. Koshmanova T. Problemy suchasnoyi filosofiyi osvity v Ukrayini u konteksti konstruktyvizmu. *Pedahohichna osvita v Ukrayini i Polshchi: realiyi ta perspektyvy*: zbirnyk naukovykh prats / za red. D. Hertsyuka i R. Kukhy. Lviv : VTS Lviv. nats. un-tu im. I. Franka; "Triada plus", 2008. 348 s.
6. Roman S. V. Metodyka navchannya anhliyskoyi movy u pochatkoviy shkoli: Navchalnyy posibnyk. Kyiv : Lenvit, 2005. 208 s.
7. Metodyka navchannya inozemnykh mov u zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladakh: pidruchnyk / L. S. Panova, I. F. Andriyko, S. V. Tezikova ta in. Kyiv : VTS "Akademiya", 2010. 328 s.
8. Yakovlyeva T. V. Vykorystannya innovatsiynykh tekhnolohiy pry vyvchanni anhliyskoyi movy URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/21519/

Беда Е. А., Кучай Т. П., Кучай А. В. Внедрение англоязычного образования в начальную школу в современной Украине.

Постепенное внедрение раннего обучения иностранному языку в начальных классах – одна из характерных черт современной общеобразовательной школы.

Целью статьи является рассмотрение теоретических принципов внедрения англоязычного образования в начальную школу в современной Украине.

Раскрыта воспитательная цель изучения иностранного языка. Выделена практическая цель изучения иностранного языка в начальной школе. Развивающая цель изучения иностранного языка предусматривает развитие и усовершенствование психических процессов и способностей учеников.

Определено задание учителя начального звена, которое заключается в том, чтобы создать условия практического овладения языком для каждого ученика, выбрать такие методы обучения, которые бы позволили каждому ученику проявить свою активность и творчество; активизировать познавательную деятельность ученика в процессе изучения иностранного языка.

Ключевые слова: англоязычное образование, начальная школа, современная Украина, задание учителя начального звена, воспитательная цель изучения иностранного языка, практическая цель изучения иностранного языка, развивающая цель изучения иностранного языка, обучение иностранному языку.

Beda H. A., Kuchay T. P., Kuchay A. V. Implementation of english education in the elementary school in modern Ukraine.

The gradual introduction of early learning of one of the foreign languages in elementary school is one of the characteristic features of a modern general education school.

The purpose of the article is to consider the theoretical foundations of the introduction of English language education in elementary school in modern Ukraine.

The educational goal of teaching a foreign language is disclosed. What is the formation of positive personal qualities and features of the students' character, which gives them the opportunity to feel comfortable in a foreign language environment.

The practical purpose of teaching a foreign language in elementary school is set out, which is to lay the foundations for mastering a foreign language at junior pupils, that is to form the basis of phonetic, lexical, grammatical and spelling skills and skills of listening, speaking, reading and writing within the program requirements.

The developmental goal of learning a foreign language involves the development and improvement of such mental processes and abilities of students: a) speech abilities of students; b) mental processes associated with speech activity; c) the intellectual abilities of the student; d) social abilities of students, ie ability and readiness of students to communicate at intercultural level; e) learning motivation of students through awareness of the relevance and prestige of learning a foreign language, the importance of learning activities, through positive emotions, various active methods and techniques of learning, the use of problem issues and tasks, the creation of communicative situations, interesting educational material and its novelty, the possibility of applying knowledge, acquired earlier.

The task of the teacher of the initial level is drawn up, which is to create conditions for the practical mastering of language for each student, to choose such methods of teaching that would allow each student to demonstrate their activity, their creativity; to intensify cognitive activity of a student in the process of studying a foreign language.

Keywords: English language education, elementary school, modern Ukraine, the task of the elementary teacher, the educational purpose of teaching a foreign language, the practical purpose of teaching a foreign language, the developmental purpose of learning a foreign language, learning a foreign language.